

JOCS PEL DIÀLEG

Aquesta fitxa consta de múltiples jocs i dinàmiques que afavoreixen la confiança i el diàleg entre el grup. Es tracta aquí de reconèixer les pròpies limitacions a l'hora de solucionar els conflictes, i de donar eines i capacitar als alumnes en aquest sentit.

Joc 1: Guiar amb els dits

Continguts

Fomentar la confiança i conscienciar sobre la responsabilitat individual per tal de generar confiança.

Desenvolupament

Es fan parelles i una de les dues persones tanca els ulls. L'altra ha de guiar-la només amb l'ajuda d'un dit índex i evitar que topi o caigui. Al cap d'una estoneta es canvia el paper de les dues persones i la que estava guiant, tanca els ulls i es deixa guiar de la mateixa manera.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Per generar confiança cal tenir responsabilitat.
- ▶ Si hi ha “soroll” hi ha menys confiança i seguretat.
- ▶ És bo convertir la por en prudència.
- ▶ Només amb la punta dels dits es poden transmetre moltes coses; de fet, tot el cos transmet la manera com ens sentim o quina és la nostra actitud davant d'una situació.

La versió original de moltes d'aquestes dinàmiques les hem extret de diversos autors i de la pròpia experiència. Moltes estan basades en dinàmiques dels llibres *La alternativa del juego 1 i 2*, del Seminario de Educación para la Paz (SEDUPAZ- APDH).

Aquesta adaptació està sota llicència Creative Commons. Està permesa la reproducció total o parcial d'aquesta fitxa sempre i quan se'n citi tant la procedència i autoria original com l'adaptació de la Fundació per la Pau i Fora de Quadre.

Fundació per la Pau

c/ Casp 31, 2n 1a A - 08010 Barcelona
Telèfon: 93 302 51 29 Fax: 93 301 75 62
E-mail: info@fundacioperlapau.org
www.fundacioperlapau.org

Joc 2: Les dues cantonades

Continguts

Diàleg. Desenvolupar la capacitat d'escoltar els arguments dels altres i canviar d'opinió.

Desenvolupament

El joc consisteix a fer una afirmació sobre la qual cada persona del grup s'haurà de posicionar. A una banda de la classe, se situen els qui són contraris a l'afirmació i, a l'altra, els qui hi donen suport. Segons el grau de convenciment dels participants respecte a l'afirmació que s'hagi fet, estaran més lluny del centre o més a prop. Una vegada posicionats, comença el debat. Els participants hauran d'argumentar perquè s'han situat on són i poden anar canviant de posició si els arguments dels seus companys els convencen.

Qüestions a plantejar:

- ▶ El Madrid és millor que el Barça
- ▶ La nostra classe és millor que la del costat
- ▶ Els conflictes s'han d'evitar
- ▶ La violència és útil per a resoldre conflictes

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Canviar d'opinió és bo en la mesura que els arguments de l'altre et convencen, el joc ajuda a fer visibles aquests canvis d'opinió.
- ▶ Els conflictes són inherents a les persones. On hi ha persones, hi ha conflictes. Allò realment important és superar-los positivament, sense violència.

Joc 3: El grup tancat

Continguts

Diàleg. Buscar estratègies noviolentes per resoldre una dificultat.

Desenvolupament

Es fan sortir tres voluntaris de la classe. Els altres fan un cercle drets, agafant-se, i se'ls diu que no han de deixar entrar-hi a ningú. Només els poden deixar entrar si els ho demanen "si us plau". Es fa entrar un dels voluntaris i se li diu que ha d'intentar entrar al cercle. Després es fa passar el segon i, finalment, al tercer, se li diu que abans d'entrar demani "si us plau".

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Com s'han sentit els voluntaris (exclusos, impotents, etc)? Com s'han sentit els membres del cercle? És més fàcil formar part d'un grup que entrar a un grup tancat".
- ▶ La violència cultural de la nostra societat fa que, normalment el primer que se'ns acudeixi davant d'un problema sigui actuar amb violència. Però hi ha més estratègies noviolentes.

Joc 4: Trencar la cadena

Continguts

Responsabilitat individual. Fomentar la necessitat de cooperar. La influència que pot tenir una persona dins el grup.

Desenvolupament

El grup està assegut en rotllana i el/la dinamitzador/a passa un objecte a la persona del costat. L'objecte ha d'anar passant de mà en mà fins arribar al punt de partida. Es torna a fer una segona ronda començant per un dels participants. Quan l'objecte arriba al/la dinamitzador/a aquest/a se'l fica a la butxaca i trenca la cadena.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Una sola persona pot fer que el joc no arribi a bon port. Si volem fer alguna cosa col·lectivament hem de ser responsables. Malgrat jugar tot un grup, la responsabilitat segueix essent del 100% per a cada individu. No es redueix pel fet de ser compartida.
- ▶ Això es pot aplicar a "fer silenci". Només que hi hagi una persona que no faci silenci, aquest es trenca totalment. Aquesta reflexió també es pot capgirar en un sentit positiu: el poder que pot tenir una persona dins d'un grup (el boicot, per exemple, pot ser una bona estratègia noviolenta en alguns casos).

Joc 5: Distància entre parelles

Continguts

Fomentar la confiança i conscienciar sobre la responsabilitat individual per generar confiança.

Desenvolupament

Els participants es posen per parelles a una distància de mig metre, aproximadament. El joc consisteix a abocar-se simultàniament cap a l'altre sense doblegar el cos. No cauen a terra perquè cadascú s'aguanta amb les mans de l'altre.

La segona vegada se situaran un més lluny un de l'altre i tornaran a "deixar-se caure" sobre la parella. El joc es fa tantes vegades com sigui possible, augmentant la distància entre els dos membres de la parella i arribant tan lluny com puguin. Es poden anar fent canvis de parelles.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Si confiem en la nostra parella aconseguirem millors resultats (en aquest cas, la distància des de la que caurem podrà ser més gran).
- ▶ Al final, es comprova que la distància aconseguida és més gran que no ens pensàvem. Sovint ens costa creure que podem fer coses fins que l'experiència ho demostra.

Joc 6: Diàleg dibuixat

Continguts

Diàleg. Trobar maneres creatives de dialogar, posar-se a la pell de l'altre.

Desenvolupament

Els participants es posen per parelles i s'asseuen al voltant d'una taula, un davant de l'altre. Se'ls reparteix un paper on han de dibuixar una línia que el divideixi en dos. Se'ls demana que mantinguin un diàleg dibuixat, sense parlar ni fer ús de lletres. No poden moure el paper. Al cap de 5-10 minuts es recullen els dibuixos i tothom s'asseu al seu voltant per a la reflexió.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Cap a quin dels dos costats hem escrit? Algú ho ha fet mirant cap a l'altre per ajudar-lo a llegir els dibuixos?
- ▶ Hem passat de la línia (frontera simbòlica) que ens hem marcat? Per què?
- ▶ Hem aconseguit tenir un diàleg real? Quins factors han fet que ho aconseguíssim? (Cal analitzar l'actitud dels participants durant aquesta estona).

Joc 7: Els ases lligats

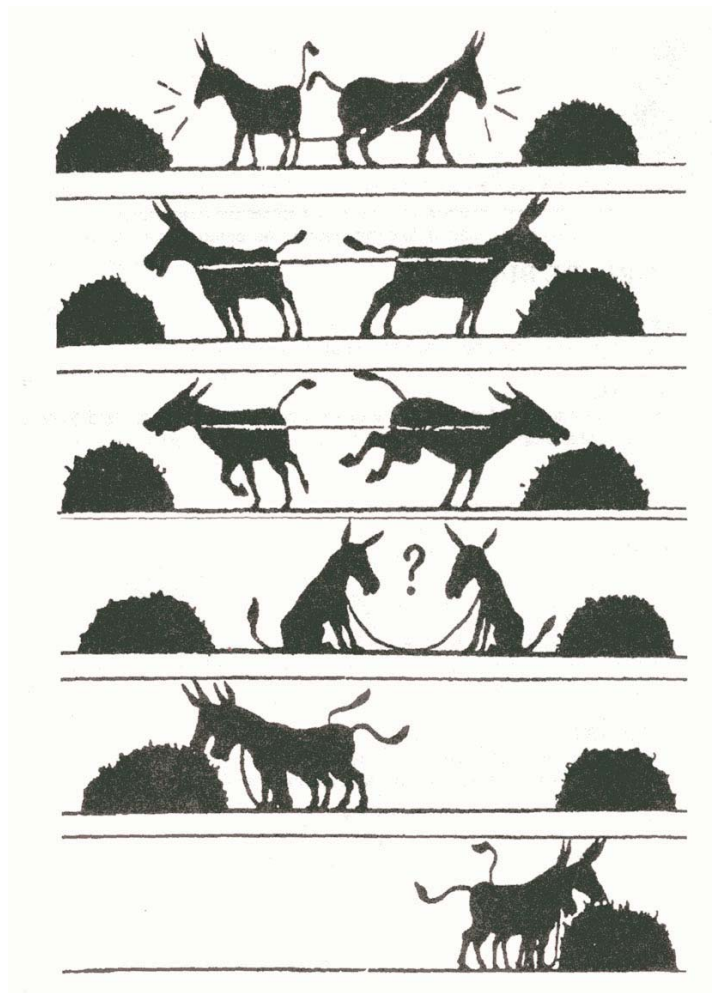
Continguts

Cooperació. Descobrir l'efectivitat de la cooperació versus la competitivitat. Prendre decisions per consens.

Desenvolupament

Es divideix el grup en tres equips i es reparteix un full a cada equip. En aquest full els participants s'hauran de posar d'acord per escriure-hi un valor, aquella que trobin més important i significatiu. Una vegada escrit el valor, surten tres voluntaris forts (un de cada equip) i es posen al mig de la sala. És important que la distància entre cada voluntari i els seu equip respectiu sigui la mateixa. Els tres se situen esquena contra esquena i es lliguen entre ells per la cintura. Una vegada lligats es fa un compte enrere i quan es diu "JA", cadascun d'ells haurà d'anar buscar el full del seu equip. Els equips tindran el full de manera visible però no poden acostar-se al grup de voluntaris. Les tres persones del mig estiren del grup per aconseguir el seu paper. Amb un cronòmetre es calcula quant temps ha passat fins que els tres participants aconseguen el seu valor.

Es torna a repetir aquest procediment però, abans, s'ensenya aquesta fitxa als tres voluntaris:

La segona vegada els voluntaris cooperen entre ells i aconseguen les tres fitxes en un temps molt inferior.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Davant una situació donada, tendim a ser competitius i individualistes enlloc d'arribar a solucions grupals.
- ▶ Si cooperem podem assolir l'objectiu de manera més efectiva, còmoda i ràpida.

Joc 8: Mags, bruixes i fades

Continguts

Cooperació. Desenvolupar confiança en el grup. Desenvolupar la capacitat col·lectiva de prendre decisions i resoldre conflictes. Divertir-se, relaxar-se.

Desenvolupament

Es fan dues files al mig de l'aula o del pati amb tots els participants a l'activitat, una al davant de l'altra. S'explica que són en un bosc encantat i que està poblat per mags, bruixes i fades. Cada personatge té una escenificació pròpia que l'identifica. Així, els mags es representen aixecant els braços i amb veu greu, les bruixes, fregant-se les mans i amb veu malèvola, i les fades, amb veu més prima, aixecant la cama i com si duguessin una vareta a la mà. Els mags persegueixen les bruixes, les bruixes persegueixen les fades i les fades, al seu torn, els mags.

Els dos grups han de decidir (sense que els de l'altre equip ho sentin) quin personatge seran. Segons el personatge que hagi escollit l'altre grup, seran perseguidors o perseguits. Quan ho tenen decidit, tornen a la fila, davant de l'altre grup. El tallerista explica, com si fos un conte i amb les gesticulacions pertinents, que són en un bosc encantat on hi ha mags, bruixes i fades... 1,2, 3! i cada equip fa el seu personatge.

L'equip a qui li toqui, ha de perseguir l'altre fins a la paret de la classe o el límit que s'hagi establert. La mateixa dinàmica es va repetint successivament.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Com s'han pres les decisions? Quins papers hem vist (el líder, el marginat, el conformista...).
- ▶ Prendre decisions col·lectivament suposa un esforç.
- ▶ Els nervis o la por a vegades paralitzen o fan que ens equivoquem a l'hora de fer els gestos.
- ▶ Es bo convertir la por en prudència.

Joc 9: El pèndol

Continguts

Desenvolupar confiança en el grup. Desenvolupar la responsabilitat individual i de grup.

Desenvolupament

Els participants es posen en una rotllana ben tancada i un d'ells es posa al centre. La persona que és al mig ha de tancar els ulls i deixar-se caure en qualsevol direcció, sense doblegar el cos. Els participants han d'anar llançant suaument el voluntari d'una banda a l'altra sense que caigui. El voluntari haurà d'estar sempre rígid, com un pal, per tal de no prendre mal. El joc es realitza amb tots els participants.

Algunes reflexions a les quals és bo arribar

- ▶ Com ens hem sentit? Hem tingut por? Què ens ha fet desconfiar? Teniem confiança en el grup? Han sortit voluntaris per fer de pèndol?
- ▶ Les actituds irresponsables o excessivament frívoles trenquen la confiança.
- ▶ Els petits èxits i l'experiència acumulada incrementa tant la confiança com la responsabilitat.
- ▶ La confiança s'apren.